КЛЮЧОВА ТЕМА[1]
Пункт 1 статті 6 (цивільний аспект)
Провадження Конституційного Суду

(Останнє оновлення: 31.08.2026)

Вступ

Пункт 1 статті 6 Конвенції застосовується до проваджень Конституційного Суду, в межах цивільного аспекту, якщо вони стосуються «вирішення прав та обов'язків цивільного характеру» (*«П'єр-Блох проти Франції» (Pierre-Bloch v. France)*, 1997, § 48; *«Фоґґенрайтер проти Німеччини» (Voggenreiter v. Germany)*, 2004, §§ 30-33; *«Альбукерке Фернандеш проти Португалії» (Albuquerque Fernandes v. Portugal)*, 2021, § 54; *«Ксеро Флор в Польсце сп. з о.о. проти Польщі» (Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland)*, 2021, §§ 192-209; *«Пінкас та інші проти Боснії та Герцеговини» (Pinkas and Others v. Bosnia and Herzegovina)*, 2022, §§ 37-38; а нещодавно — у справі *«Лоренцо Браґадо та інші проти Іспанії» (Lorenzo Bragado and Others v. Spain)*, 2023, § 106, стосовно оскарження за процедурою *ампаро*, ініційованого мировими суддями з остаточного списку кандидатів у зв'язку з постійною неспроможністю Парламенту провести процес призначення нового складу Генеральної Ради судової влади Іспанії). Втім, зважаючи на те, що ці провадження можуть суттєво відрізнятися від проваджень судів загальної юрисдикції, Суд був зобов'язаний адаптувати принципи, розроблені ним на основі судової практики за пунктом 1 статті 6, а також затвердити нові принципи. Ці принципи є загальнозастосовними попри те, що юрисдикція Конституційних Судів може відрізнятися залежно від держави.

Зверніть увагу, що ця ключова тема не стосується проваджень інших судів вищої інстанції, наприклад проваджень Верховних або апеляційних судів.

Принципи, взяті з поточної судової практики

Доступ до суду:

- До гарантій, передбачених пунктом 1 статті 6, належить право на остаточне вирішення питання, переданого до суду, включно з рішенням щодо прийнятності і/або по суті конституційної скарги (*«Маріні проти Албанії» (Marini v. Albania)*, 2007, § 120).
- Конституційний Суд, що розглядає оскаржуване провадження лише з точки зору його відповідності Конституції, не досліджуючи всіх фактів, що стосуються справи, не визначається як такий, що має повну юрисдикцію в розумінні пункту 1 статті 6 (*«Мальхоус проти Чеської Республіки» (Malhous v. the Czech Republic)* [ВП], 2001, § 62; *«Зумботель проти Австрії» (Zumtobel v. Austria)*, 1993, § 30).
- Стаття 6 не гарантує права на доступ до суду, який має повноваження визнати прийнятий законодавчим органом закон недійсним або позбавити його юридичної сили. Так само з цього положення не може випливати право особи ініціювати рішення парламентського органу з метою звернення до Конституційного Суду для перевірки

[1] Підготовлено Секретаріатом Суду. Не покладає зобов'язань на Суд.
Цей переклад опубліковано за домовленістю з Радою Європи, Європейським судом з прав людини та Верховним Судом (Україна) і виконано бюро перекладів «Профпереклад».

закону (*«Гюлумян та інші проти Вірменії» (Gyulumyan and Others v. Armenia)* (ухв.), 2023, § 79).

- Враховуючи особливий характер звернення до Конституційного Суду, Суд визнав, що можуть бути передбачені суворі умови одержання доступу до цього суду (*«Аррібас Антон проти Іспанії» (Arribas Antón v. Spain)*, 2015, § 50; див. також рішення у справі *«Пінкас та інші проти Боснії та Герцеговини» (Pinkas and Others v. Bosnia and Herzegovina)*, 2022, § 48, і *«Оліварес Суньіга проти Іспанії» (Olivares Zúñiga v. Spain)*, 2022, § 29) для забезпечення правової визначеності та належного здійснення конституційного правосуддя на найвищому рівні судової ієрархії (*«Дос Сантуш Каладо та інші проти Португалії» (Dos Santos Calado and Others v. Portugal)*, 2020, §§ 112 і 133; *«Альбукерке Фернандеш проти Португалії» (Albuquerque Fernandes v. Portugal),* 2021, §§ 68 і 75 і *«Чела проти Албанії» (Çela v. Albania)*, 2022, § 23).
- Під час визначення пропорційності обмежень доступу до Конституційного Суду потрібно враховувати три фактори, а саме: (i) чи можуть умови реалізації права на оскарження вважатися передбачуваними з точки зору сторони судового провадження, (ii) чи була зобов'язана зацікавлена особа понести надмірний тягар через процесуальні помилки, допущені під час провадження, і (iii) чи можна вважати обмеження, про які йдеться, проявом «надмірного формалізму» (*«Дос Сантуш Каладо та інші проти Португалії» (Dos Santos Calado and Others v. Portugal)*, 2020, §§ 113-116; *«Альбукерке Фернандеш проти Португалії» (Albuquerque Fernandes v. Portugal),* 2021, § 69).

Безсторонність:

- До проваджень Конституційного Суду також застосовуються суб'єктивні та об'єктивні критерії (*«Межнаріч проти Хорватії» (Mežnarić v. Croatia)*, 2005, §§ 29-32).

Справедливість провадження:

- До проваджень у Конституційному Суді також може застосовуватись право на змагальне провадження (*«Міламова та інші проти Чеської Республіки» (Milatová and Others v. the Czech Republic)*, 2005, § 59).
- У контексті ненадання Конституційним Судом заявнику письмових зауважень судів загальної юрисдикції, залучених до справи, Суд постановив, що принципи рівності сторін і справедливості процесу, які лежать в основі його судової практики, повинні тлумачитися як такі, що вимагають від Конституційного Суду в усіх випадках, коли він вирішує, що немає потреби передавати зауваження однієї сторони іншим учасникам провадження до початку останнього, чітко вказувати у своєму рішенні причини, які привели до такого рішення. (*«Яначек проти Чеської Республіки» (Janáček v. the Czech Republic)*, 2023, § 53).
- Коли провадження Конституційного Суду стосується законодавства *ad personam*, відповідним особам має гарантовано надаватися вільний доступ до зауважень інших учасників провадження та реальна можливість прокоментувати ці зауваження (*«Руїз Матеос проти Іспанії» (Ruiz-Mateos v. Spain)*, 1993, § 63; див. також протилежне рішення у справі *«(Горраіз Лізаррага та інші проти Іспанії» (Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain)*, 2004, §§ 56-61).
- Якщо існує механізм попереднього звернення до Конституційного Суду, то відмова з боку національного суду задовольнити клопотання про таке звернення за певних обставин може порушити принцип справедливості провадження, наприклад, якщо відмова не була належним чином обґрунтована (*«Шалтініте проти Литви»*

(Šaltinytė v. Lithuania), 2021, § 88; *«Ксеро Флор в Польсце сп. з о.о. проти Польщі» (Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland)*, 2021, §§ 166).

- До гарантій, закріплених у пункті 1 статті 6, належить зобов'язання судів, включно з Конституційними Судами, надавати достатнє обґрунтування своїх рішень, особливо якщо справа, яка знаходиться на розгляді суду, стосується прав та свобод, гарантованих Конвенцією (*«Паун Йованович проти Сербії» (Paun Jovanović v. Serbia)*, 2023, §§ 105-109), або гарантій суддівської незалежності (*«Овчаренко і Колос проти України» (Ovcharenko and Kolos v. Ukraine)*, 2023, § 126) або нових чи рідкісних питань, щодо застосовності яких поки що відсутня усталена судова практика (*«Лоренцо Браґадо та інші проти Іспанії» (Lorenzo Bragado and Others v. Spain)*, 2023, §§ 143-148).

Публічне слухання:

- Коли провадження Конституційного Суду обмежується розглядом конституційних питань і передбачає лише оцінку правових аспектів, проведення публічних слухань на вирішальній стадії провадження є достатнім для дотримання пункту 1 статті 6 (*«Грацінгер і Грацінгерова проти Чеської Республіки» (Gratzinger and Gratzingerova v. the Czech Republic)* (ухв.) [ВП], 2002, § 82).
- Під час проваджень, що стосуються абстрактної оцінки конституційності, Держави не зобов'язані дбати про те, щоб кожну зацікавлену особу було заслухано в суді (*«Гавелла проти Хорватії» (Gavella v. Croatia)* (ухв.), 2006).
- Коли в Конституційному Суді, що діє як суд першої та єдиної інстанції, розглядається конкретна справа, має бути проведене усне слухання, крім випадків, коли існують виняткові обставини, які виправдовують відмову від усного слухання (*«Селмані та інші проти колишньої Югославської Республіки Македонія» (Selmani and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia)*, 2017, §§ 36-43).

Тривалість провадження:

- Під час оцінки обґрунтованості тривалості провадження потрібно враховувати тривалість провадження Конституційного Суду, оскільки вона може вплинути на результат спору, що розглядається в суді загальної юрисдикції (*«Руіз Матеос проти Іспанії» (Ruiz-Mateos v. Spain)*, 1993, §§ 35; *«Зюсманн проти Німеччини» (Süßmann v. Germany)* [ВП], 1996, § 39; *«Бєліньський проти Польщі» (Bieliński v. Poland)*, 2022, § 47).
- Коли провадження у Конституційному Суді України становить частину звичайного провадження, наприклад, коли національні суди передають питання щодо конституційності відповідного положення, провадження у ньому більшою чи меншою мірою може мати значення для оцінки відповідності зазначеного провадження статті 6 Конвенції (*«Полях та інші проти України» (Polyakh and Others v. Ukraine)*, 2019, §§ 186-192). Утім, зобов'язання Конституційного Суду розглядати справи в розумний строк не може тлумачитись так само, як для суду загальної юрисдикції (*«Зюсманн проти Німеччини» (Süßmann v. Germany)* [ВП], 1996, §§ 56-58).
- Роль Конституційного Суду як охоронця Конституції тягне за собою необхідність для суду враховувати інші міркування, крім звичайного хронологічного порядку внесення справ до списку, наприклад характер справи та її значення в політичному та соціальному контексті (*«A.T. проти Словенії» (A.T. v. Slovenia)* (ухв.), 2022, § 21; щодо обмежень — див. рішення у справі *«Оршуш та інші проти Хорватії» (Oršuš and Others v. Croatia)* [ВП], 2010, § 109).

Варті уваги приклади

Доступ до суду:

- *«Ферре Гісберт проти Іспанії» (Ferré Gisbert v. Spain)*, 2009 рік: обмежувальне тлумачення дня, з якого починається відлік строку (*dies a quo*), на який потрібно посилатись під час розрахунку строку звернення до Конституційного Суду (порушення);
- *«Клаузекер проти Німеччини» (Klausecker v. Germany)* (ухв.), 2015 рік: обмеження доступу до Федерального Конституційного Суду Німеччини для перегляду процедури працевлаштування в Європейському патентному відомстві за наявності обґрунтованої альтернативної процедури (арбітражу) (неприйнятно);
- *«Дос Сантуш Каладо та інші проти Португалії» (Dos Santos Calado and Others v. Portugal)*, 2020 рік: прояв надмірного формалізму під час оголошення конституційних звернень неприйнятними через недотримання встановлених законом умов. Застосування принципів судової практики, викладених у рішенні у справі *«Зубач проти Хорватії» (Zubac v. Croatia)* [ВП] 2018 року щодо провадження у Конституційному Суді замість провадження у Верховному Суді (порушення щодо двох заяв; відсутність порушення щодо третьої заяви);
- *«Альбукерке Фернандеш проти Португалії» (Albuquerque Fernandes v. Portugal),* 2021 рік: відсутність проявів надмірного формалізму у відхиленні на процесуальних підставах конституційної скарги, поданої суддею, яка оскаржувала дисциплінарне покарання (відсутність порушення).
- *«Драган Ковашевіч проти Хорватії» (Dragan Kovačević v. Croatia)*, 2022 рік: непропорційна відмова відшкодувати витрати за подачу скарги до Конституційного Суду стосовно позбавлення заявника цивільної дієздатності (порушення).
- *«Чела проти Албанії» (Çela v. Albania)*, 2022 рік: відхилення конституційної скарги у зв'язку з непередбачуваним застосуванням нового строку (чотири місяці замість двох років), що був упроваджений після подання скарги (порушення).
- *«Оліварес Суньіга проти Іспанії» (Olivares Zúñiga v. Spain)*, 2022 рік: проголошення оскарження за процедурою *ампаро* неприйнятним у зв'язку з непередбачуваною вимогою щодо вичерпання попередніх засобів правового захисту (порушення).
- *«Суперґрав Албанія Шпк проти Албанії» (Supergrav Albania Shpk v. Albania)*, 2023 рік: відхилення конституційної скарги заявника через те, що її було подано поза чотиримісячним строком, розрахованим з дати ухвалення Верховним Судом відповідного рішення, а не з дати, коли повне мотивоване рішення було вручене (порушення).
- *«Лоренцо Браґадо та інші проти Іспанії» (Lorenzo Bragado and Others v. Spain)*, 2023 рік: відхилення апеляції за процедурою *ампаро,* поданої мировими суддями з остаточного списку кандидатів, у зв'язку з порушенням строку оскарження та відсутності судового розгляду по суті щодо неспроможності Парламенту провести процес призначення нового складу Генеральної Ради судової влади Іспанії (порушення).
- *«Жарр проти Франції» (Jarre v. France)*, 2023 рік: відхилення позовної заяви після ухвалення Конституційною Радою Франції рішення про скасування, під час розгляду справи, положення, яке створює законні підстави для позову заявника (відсутність порушення).
- *«Гюлумян та інші проти Вірменії» (Gyulumyan and Others v. Armenia)* (ухв.), 2023 рік: припинення повноважень суддів та Голови Конституційного Суду, яких було

призначено безстроково, шляхом внесення поправок до Конституції, що не підлягають судовому перегляду (неприйнятно — несумісно *ratione materiae*).

Безсторонність:

- *«Штек-Ріш та інші проти Ліхтенштейну» (Steck-Risch and Others v. Liechtenstein)*, 2005 рік: безсторонність судді Конституційного Суду в невеликій країні, де судова система працює неповний робочий день і ті самі особи виконують функції суддів та практикуючих адвокатів (відсутність порушення);
- *«Шварц і Кавнік проти Словенії» (Švarc and Kavnik v. Slovenia)*, 2007 рік: безсторонність судді Конституційного Суду, який виконував функції експерта з правових питань опонента заявника у цивільному провадженні в суді першої інстанції (порушення);
- *«Белліцці проти Мальти» (Bellizzi v. Malta)*, 2011 рік: стверджувана відсутність безсторонності, коли помічник Голови Конституційного Суду представляв одну із сторін попереднього цивільного провадження в тій самій справі (відсутність порушення);
- *«Дос Сантуш Каладо та інші проти Португалії» (Dos Santos Calado and Others v. Portugal)*, 2020 рік: безсторонність комітету з трьох суддів Конституційного Суду, який розглядає заперечення щодо ухвали про прийнятність через присутність у складі комітету судді-доповідача, який постановив цю ухвалу (неприйнятно);
- *«Скеррі проти Мальти» (Scerri v. Malta)*, 2020 рік: стверджувана відсутність безсторонності трьох суддів Конституційного Суду, які раніше входили до складу апеляційного суду, що ухвалив рішення за апеляційною скаргою заявника, а також за його клопотанням щодо перевірки конституційності рішення (порушення);
- *«Федерація гольфу Хорватії проти Хорватії» (Croatian Golf Federation v. Croatia)*, 2020 рік: стверджувана відсутність безсторонності судді, яка входила до колегії з трьох суддів Конституційного Суду, попри те що була дружиною президента гольф-клубу, проти якого асоціація-заявник ініціювала виконавче провадження (порушення).

Суд, встановлений законом:

- *«Ксеро Флор в Польсце сп. з о.о. проти Польщі» (Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland)*, 2021 рік: одного із суддів у складі Конституційного Суду, який розглядав конституційну скаргу компанії-заявника, було обрано не відповідно до вимог національного законодавства. Трискладовий тест, сформульований у рішенні у справі *«Ґудмундур Андрі Астрадссон проти Ісландії» (Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland)* [ВП], 2020 року, застосовувався до цивільної справи, що розглядалася в Конституційному Суді (порушення).

Тривалість провадження:

- *«Фон Мальцан та інші проти Німеччини» (Von Maltzan and Others v. Germany)* (ухв.) [ВП], 2005 рік: тривалість провадження у Федеральному Конституційному Суді Німеччини у справі про експропріацію майна в часи панування комуністичного режиму в унікальному контексті возз'єднання Німеччини (неприйнятно);
- *«Янковіч проти Хорватії» (Janković v. Croatia)* (ухв.), 2000 рік: тривалість конституційного провадження у справі про призначення військової пенсії офіцеру Югославської народної армії у відставці, що стосувалася складних правових питань у контексті розпаду колишньої Югославії (неприйнятно);

- *«Оршуш та інші проти Хорватії» (Oršuš and Others v. Croatia)* [ВП], 2010 рік: тривалість провадження в Конституційному Суді, що становила понад чотири роки (порушення);
- *«Проджект-Трейд д.о.о. проти Хорватії» (Project-Trade d.o.o. v. Croatia)*, 2020 рік: тривалість провадження в Конституційному Суді, що становила майже п'ять років, у справі, пов'язаній з анулюванням та визнанням недійсними акцій компанії-заявника у приватному банку (порушення);
- *«Шоразова проти Мальти» (Shorazova v. Malta)*, 2022 рік: тривалість конституційного провадження щодо відшкодування, що становило майже п'ять років у двох юрисдикціях, не було надмірним з огляду на особливі обставини справи (відсутність порушення);
- *«А.Т. проти Словенії» (A.T. v. Slovenia)* (ухв.), 2022 рік: тривалість провадження в Конституційному Суді становила близько трьох років і одного місяця, що не було надмірним з огляду на складність питань, які розглядалися (неприйнятно).

Подальші посилання

Рада Європи:

- Конституційне правосуддя — співпраця між Венеціанською Комісією та Конституційними Судами

КЛЮЧОВІ ПОСИЛАННЯ ІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Провідні справи:

- *«Руїз Матеос проти Іспанії» (Ruiz-Mateos v. Spain)*, 23 червня 1993 року, серія A № 262 (порушення);
- *«Зюсманн проти Німеччини» (Süßmann v. Germany)* [ВП], 16 вересня 1996 року, *Збірник рішень і ухвал* 1996-IV (відсутність порушення);
- *«П'єр-Блох проти Франції» (Pierre-Bloch v. France)*, 21 жовтня 1997 року, *Збірник рішень і ухвал* 1997-VI (пункт 1 статті 6 не є застосовним);
- *«Мілатова та інші проти Чеської Республіки» (Milatová and Others v. the Czech Republic)*, № 61811/00, ЄСПЛ 2005-V (порушення);
- *«Альбукерке Фернандеш проти Португалії» (Albuquerque Fernandes v. Portugal),* № 50160/13, 12 січня 2021 року (відсутність порушення);
- *«Ксеро Флор в Польсце сп. з о.о. проти Польщі» (Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland)*, № 4907/18, 07 травня 2021 року (порушення).

Інші справи згідно зі статтею 6:

- *«Доймеланд проти Німеччини» (Deumeland v. Germany)*, 29 травня 1986 року, серія A № 100 (порушення);
- *«Зумботель проти Австрії» (Zumtobel v. Austria)*, 21 вересня 1993 року, серія A № 268-A (відсутність порушення);
- *«Паммель проти Німеччини» (Pammel v. Germany)*, 01 липня 1997 року, *Збірник рішень і ухвал* 1997-IV (порушення);
- *«Янковіч проти Хорватії» (Janković v. Croatia)* (ухв.), № 43440/98, ЄСПЛ 2000-X (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Мальхоус проти Чеської Республіки» (Malhous v. the Czech Republic)* [ВП], № 33071/96, 12 липня 2001 року (порушення);
- *«Грацінгер і Грацінгерова проти Чеської Республіки» (Gratzinger and Gratzingerova v. the Czech Republic)* (ухв.) [ВП], № 39794/98, ЄСПЛ 2002-VII (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Нідербьостер проти Німеччини» (Niederböster v. Germany)*, № 39547/98, ЄСПЛ 2003-IV (витяги) (порушення);
- *«Фоґґенрайтер проти Німеччини» (Voggenreiter v. Germany)*, № 47169/99, ЄСПЛ 2004-I (витяги) (порушення);
- *«Горраіз Лізаррага та інші проти Іспанії» (Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain)*, № 62543/00, ЄСПЛ 2004-III (відсутність порушення);
- *«Фон Мальцан та інші проти Німеччини» (Von Maltzan and Others v. Germany)* (ухв.) [ВП], №№ 71916/01 і 2 інших, ЄСПЛ 2005-V (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Штек-Ріш та інші проти Ліхтенштейну» (Steck-Risch and Others v. Liechtenstein)*, № 63151/00, 19 травня 2005 року (порушення);
- *«Межнаріч проти Хорватії» (Mežnarić v. Croatia)*, № 71615/01, 15 липня 2005 року (порушення);
- *«Гавелла проти Хорватії» (Gavella v. Croatia)* (ухв.), № 33244/02, ЄСПЛ 2006-XII (витяги) (неприйнятно — явно необґрунтовано);

- *«Проніна проти України» (Pronina v. Ukraine)*, № 63566/00, 18 липня 2006 року (порушення);
- *«Шварц і Кавнік проти Словенії» (Švarc and Kavnik v. Slovenia)*, № 75617/01, 08 лютого 2007 року (порушення);
- *«Маріні проти Албанії» (Marini v. Albania)*, № 3738/02, 18 грудня 2007 року (порушення);
- *«Олуїч проти Хорватії» (Olujić v. Croatia)*, № 22330/05, 05 лютого 2009 року (порушення);
- *«Гаспарі проти Словенії» (Gaspari v. Slovenia)*, № 21055/03, 21 липня 2009 року (порушення);
- *«Ферре Гісберт проти Іспанії» (Ferré Gisbert v. Spain)*, № 39590/05, 13 жовтня 2009 року (порушення);
- *«Оршуш та ін. проти Хорватії» (Oršuš and Others v. Croatia)* [ВП], № 15766/03, ЄСПЛ 2010 рік. (порушення);
- *«Паксас проти Литви» (Paksas v. Lithuania)* [ВП], № 34932/04, ЄСПЛ 2011 рік (витяги) (стаття 6 не є застосовною);
- *«Кюблер проти Німеччини» (Kübler v. Germany)*, № 32715/06, 13 січня 2011 року (порушення);
- *«Белліцці проти Мальти» (Bellizzi v. Malta)*, № 46575/09, 21 червня 2011 року (відсутність порушення);
- *«Клаузекер проти Німеччини» (Klausecker v. Germany)* (ухв.), № 415/07, 06 січня 2015 року (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Аррібас Антон проти Іспанії» (Arribas Antón v. Spain)*, № 16563/11, 20 січня 2015 року (відсутність порушення);
- *«Селмані та інші проти колишньої Югославської Республіки Македонія» (Selmani and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia)*, № 67259/14, 09 лютого 2017 року (порушення);
- *«Акар та інші проти Туреччини» (Acar and Others v. Turkey)* (ухв.), №№ 26878/07 та 32446/07, 12 грудня 2017 року (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Аррозпіде Сарасола та інші проти Іспанії» (Arrozpide Sarasola and Others v. Spain)*, №№ 65101/16 та 2 інших, 23 жовтня 2018 року (порушення);
- *«Фрайле Іттуральде проти Іспанії» (Fraile Iturralde v. Spain)* (ухв.), № 66498/17, 07 травня 2019 року (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Грейс Гатт проти Мальти» (Grace Gatt v. Malta)*, № 46466/16, 08 жовтня 2019 року (порушення);
- *«Полях та інші проти України» (Polyakh and Others v. Ukraine)*, №№ 58812/15 та 4 інших, 17 жовтня 2019 року (порушення);
- *«Альміновіч проти Росії» (Alminovich v. Russia)* (ухв.), № 24192/05, 22 жовтня 2019 року (стаття 6 не є застосовною);
- *«Дос Сантуш Каладо та інші проти Португалії» (Dos Santos Calado and Others v. Portugal)*, № 55997/14 і три інших, 31 березня 2020 року (порушення щодо доступу до суду для двох заяв, відсутність порушення для третьої заяви; явно необґрунтовано щодо безсторонності);
- *«Скеррі проти Мальти» (Scerri v. Malta)*, № 36318/18, 07 липня 2020 року (порушення);

- *«Проджект-Трейд д.о.о. проти Хорватії» (Project-Trade d.o.o. v. Croatia)*, № 1920/14, 19 листопада 2020 року (порушення);
- *«Федерація гольфу Хорватії проти Хорватії» (Croatian Golf Federation v. Croatia)*, № 66994/14, 17 грудня 2020 року (порушення);
- *«Шалтініте проти Литви» (Šaltinytė v. Lithuania)*, № 32934/19, 26 жовтня 2021 року (порушення);
- *«Драган Ковашевіч проти Хорватії» (Dragan Kovačević v. Croatia)*, № 49281/15, 12 травня 2022 року (порушення);
- *«Бєліньський проти Польщі» (Bieliński v. Poland)*, № 48762/19, 21 липня 2022 року (порушення);
- *«Шоразова проти Мальти» (Shorazova v. Malta)*, № 51853/19, 03 березня 2022 року (відсутність порушення);
- *«A.T. проти Словенії» (A.T. v. Slovenia)* (ухв.), № 20952/21, 20 вересня 2022 року (неприйнятно — явно необґрунтовано);
- *«Пінкас та інші проти Боснії та Герцеговини» (Pinkas and Others v. Bosnia and Herzegovina)*, № 8701/21, 04 жовтня 2022 року (відсутність порушення);
- *«Чела проти Албанії» (Çela v. Albania)*, № 73274/17, 29 листопада 2022 року (порушення);
- *«Оліварес Суньіга проти Іспанії» (Olivares Zúñiga v. Spain)*, № 11/18, 15 грудня 2022 року (порушення);
- *«Овчаренко і Колос проти України»*, №№ 27276/15 та 33692/15, 12 січня 2023 року (порушення);
- *«Яначек проти Чеської Республіки» (Janáček v. the Czech Republic)*, № 9634/17, 02 лютого 2023 року (порушення);
- *«Паун Йованович проти Сербії» (Paun Jovanović v. Serbia)*, № 41394/15, 07 лютого 2023 року (порушення);
- *«Supergrav Albania Shpk проти Албанії» (Supergrav Albania Shpk v. Albania)*, № 20702/18, 09 травня 2023 року (порушення);
- *«Лоренцо Браґадо та інші проти Іспанії» (Lorenzo Bragado and Others v. Spain)*, №№ 53193/21 та 5 інших, 22 червня 2023 року (порушення);
- *«Гюлумян та інші проти Вірменії» (Gyulumyan and Others v. Armenia)* (ухв.), № 25240/20, 21 листопада 2023 року (неприйнятно — несумісно *ratione materiae*);
- *«Жарр проти Франції» (Jarre v. France)*, № 14157/18, 15 лютого 2024 року (відсутність порушення).